

- ר"ן שבת (ודף י') ד"ה ומדאמר' דנר חנוכה ונר ביתו וכו'.
- ב"י או"ח (רסג:י"א,יד).

תשובות הגאונים - שערי תשובה (סימן צא)

לר"ה ז"ל

וששאלתם עיקר ברכה להדליק נר של שבת מנהגא או הלכתא ואי הלכתא היכא כתיבא בתלמוד ואי אית ליה לבעל הבית להדליק נרות הרבה על הראשונה מברך או על אחרונה או על הראשונה מברך היכי מדליק בתר דקבלה לשבתא ואי על האחרונה מברך הוא ליה ברכה לאחר מעשה. והשיב נר של שבת הלכתא היא ואע"ג דלא אמרה בהדיא דאמר ליה רבא לאביי שאני אומר הדלקת נר בשבת חובה ותנן במתניתין שלשה דברים צריך אדם וכו' ותנן על שלש עברות נשים מתות וכו' וקי"ל כאביי דאמר דמאי דדבריהם בעי ברכה. ולענין על הראשונה מברך על האחרונה בלי האי דוקא ליכא בהאי מילתא ולא צריכא דא"כ ליכא לאדלוקי טפי מן חדא ומעשה בכל יום דמדליק כל מאי דבעי ועוד לטעמיכא אישביתיה עם ברכה לית ליה לאדלוקי ואפי' חדא ומנהגא דמלתא הכי הוא ועוד הייום מדליקין במה דניחא להון ומתקני להו וטאפו משחא בשרגי אי צריכי וכד מטי עם חשכה בהדי דקא מתקני בשרגא או דטאפו בכי קלי משתא מברכין ולאחר מדלו ידיהו ושובתין ולא דייקא בהאי דוקא דעובר לעשייתן ואע"ג דאי בריך ברישא ולא מקביל עליה שביתה עד דמתקן לכלהו שרגי לא מחייב בשביתה עד דמתקן לכלהו שרגי והוי ברכה עובר לעשייתן ושפיר דמי.

בראשית רבה (פרשה י')

(ט) רבי שאליה לרבי ישמעאל ב"ר יוסי א"ל שמעת מאביך מהו ויכל אלהים ביום השביעי אתמהא אלא כזה שהוא מכה בקורנוס על גבי הסדן הגביהה מבעוד יום והורידה משתחשך אר"ש בן יוחאי בשר ודם שאינו יודע לא עתיו ולא רגעיו ולא שעותיו הוא מוסיף מחול על הקודש אבל הקב"ה שהוא יודע רגעיו ועתיו ושעותיו נכנס בו כחוט השערה ...

בראשית רבה (פרשה יא)

(ב) ויברך אלהים את יום השביעי וגו' רבי ישמעאל אומר ברכו במן וקדשו במן ברכו במן שכל ימות השבת היה יורד עומר בערב שבת שני עומרים וקדשו במן שלא ירד בו כל עיקר רבי נתן אומר ברכו במן וקדשו בברכה רבי יצחק אמר ברכו במן וקדשו במקושש וברכו בעטיפה רב הונא אמר צריך להחליף ר' חייא בשם ר"י אמר צריך לערב אבין בר חסדאי אמר צריך לשלשל רבי ירמיה ור' זעירא הוון מהלכין כחדא ואסתלקת גולתיה דר' ירמיה ושילשלה רבי זעירא הדא אמרה צריך לשלשל ר' אלעזר אומר ברכו בנר ובי היה המעשה פעם אחת הדלקתי את הנר בלילי שבת ובאתי ומצאתי אותו במוצאי שבת דלוק ולא חסר כלום ברכו באור פניו של אדם קדשו באור פניו של אדם לא דומה אור פניו של אדם כל ימות השבת כמו שהוא דומה בשבת ברכו במאורות ר"ש בר יהודה איש כפר עכו אומר משום ר' שמעון אע"פ שנתקללו המאורות מערב שבת אבל לא לקו עד מוצא שבת...